

Espurna n°117

Febrer 2019

Butlletí informatiu

de Prevenció

d'Incendis

Forestals

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Per

Unitat Tècnica UT-902

Servei de Prevenció d'Incendis Forestals

ÍNDEX

Claus del mes.....	2
Dades Estadístiques.....	6
Valors Acumulats	6
Comparació amb els valors mitjans.....	7
Evolució mensual: nombre.....	9
Evolució mensual: superfície afectada.....	10
Anàlisi de les causes	12
Relació completa d'incendis en el període	13
Comportament observat del foc	14
Comportament esperat del foc	15
Notícies i Divulgació.....	16
Decret relatiu a l'ús festiu-recreatiu del foc.....	16
XVIII Jornada de portes obertes sobre emergències i seguretat pública	16

Foto portada: Imatge del nou Observatori Forestal de Besori (Llombai, València). Font: Servei Prevenció Incendis Forestals

CLAUS DEL MES¹

El mes de febrer de 2019 ha sigut **càlid** en la Comunitat Valenciana. La temperatura mitjana ha sigut de **9,8 °C**, que és **1,0 °C superior** a la de la climatologia de referència (8,8 °C).

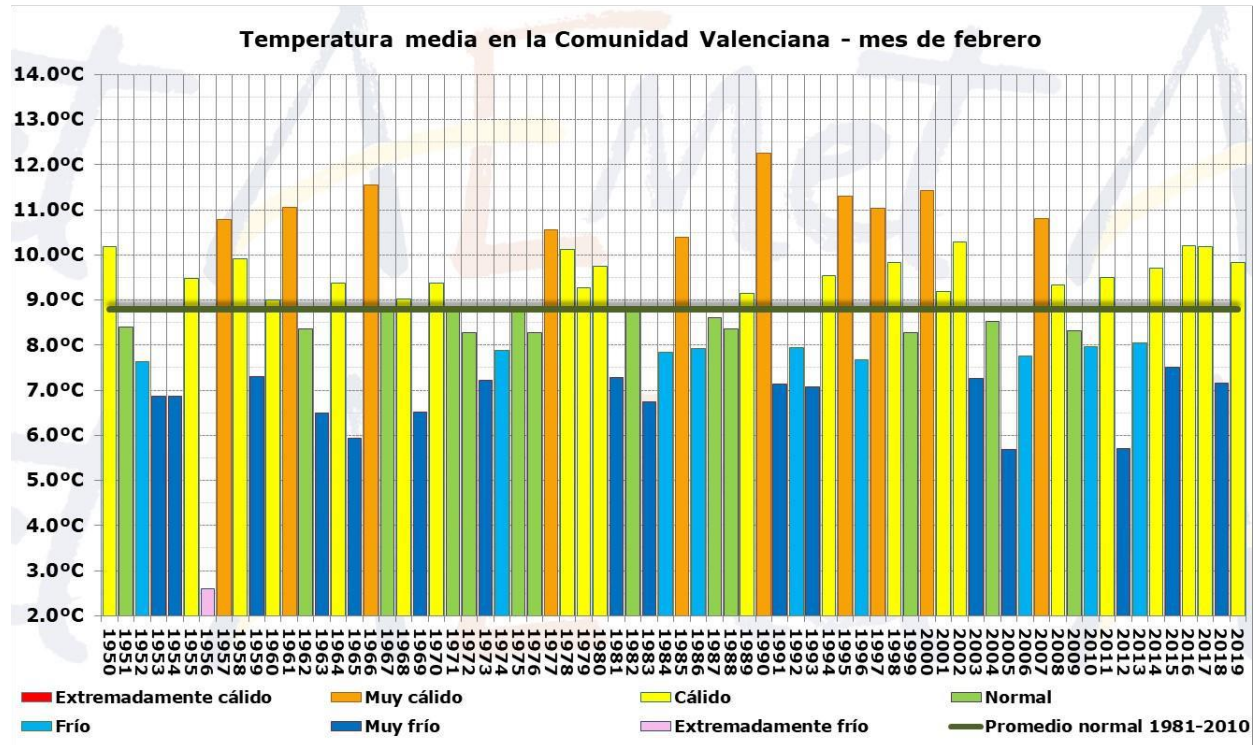

Figura 1. Temperatura mitjana dels mesos de febrer a la Comunitat Valenciana, en contrast amb la mitjana de la sèrie.

Tèrmicament va destacar el breu episodi fred dels primers dies del mes derivat del trànsit de la borrasca Helena pel nord de la Península. Al final del mes van predominar els dies càlids, amb temperatures màximes que van superar els 25 °C els dies 27 i 28 en molts observatoris de les tres províncies. La temperatura més alta del mes va ser 27.3 °C, que es va registrar el dia 27 en l'aeroport de València; és la temperatura més alta en aquest observatori en un mes de l'hivern climàtic (desembre, gener i febrer), des de febrer de 1990.

La presència d'altres pressions durant el mes febrer a l'entorn de la península ha implicat el predomini de cels buidats, vent flux i atmosfera poc remoguda. Quan aquesta situació es produeix a l'hivern sol derivar en què les temperatures màximes diürnes estiguen per damunt dels valors normals i les nits siguin fresques en el litoral i fredes a l'interior.

Això és el que ha ocorregut al febrer de 2019, les màximes han sigut 2.0 °C superiors a la mitjana climàtica normal i les mínimes han sigut pràcticament iguals a les de la mitjana de referència, encara que en el balanç final ha pesat més l'anòmal comportament de les màximes, per aquest motiu el mes haja tingut un caràcter càlid. El mes ha resultat anormalment més càlid a l'interior que en el litoral.

¹ La informació sobre meteorologia, excepte indicació expressa, prové d'AEMET

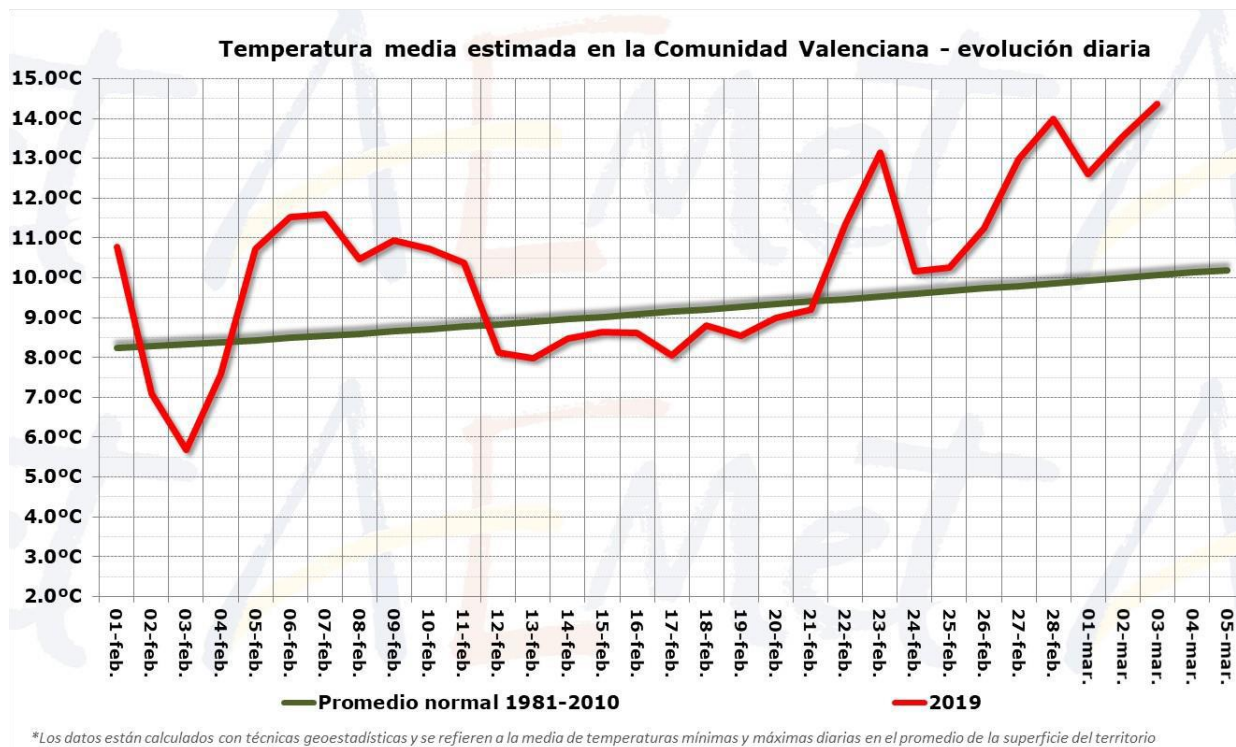

Figura 2. Evolució diària de la temperatura durant el mes de febrer a la Comunitat Valenciana.

Respecte a la precipitació, l'acumulada ha sigut de **1,1 l/m²**, que és un **97% inferior** que la de la mitjana climàtica del període 1981-2010 (38,2 l/m²), i qualifica al passat mes de gener com **molt sec**. Tot el territori presenta un acusat dèficit pluviomètric al febrer. Per províncies, la precipitació mitjana a la província de València ha sigut un 96% inferior a la mitjana normal, a Castelló ha sigut un 99% inferior i a Alacant un 94% inferior a la mitjana del període de referència 1981-2010

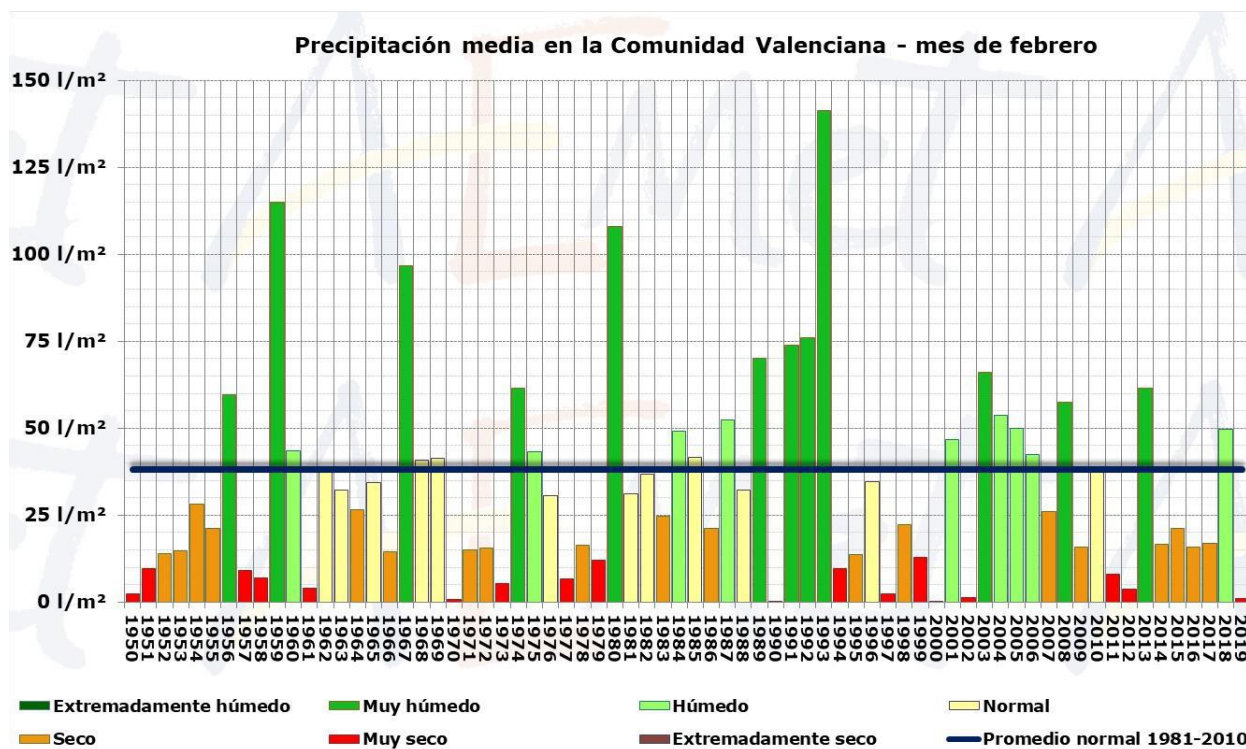

Figura 3. Precipitació mitjana a la Comunitat Valenciana per al mes de febrer.

No és una excepció en la sèrie climàtica de la Comunitat Valenciana que febrer siga molt sec. Aquest ha sigut el quart mes de febrer més sec des de 1950, per darrere de febrer de 1970, febrer de 1990 i febrer de 2000, però també al febrer de 1950, 1961, 1997, 2002 i 2012 les precipitacions van ser molt escasses.

Les situacions anticiclòniques hivernals són persistents i, quan al desembre, gener o febrer s'observen altes pressions a l'entorn de la Península, predominen els dies amb absència de precipitacions a la Comunitat Valenciana durant setmanes, i això és el que està ocorrent en l'hivern 2018-2019, ja que la sequedat de febrer se suma a uns mesos de desembre de 2018 i gener de 2019 també molt secs.

Les escasses precipitacions es van produir en el matí del primer dia del mes, i des de llavors la pluja registrada ha sigut nul·la o inapreciable. En alguns observatoris també s'han registrat algunes dècimes de precipitació a causa dels depòsits que s'han produït per rosada o boira.

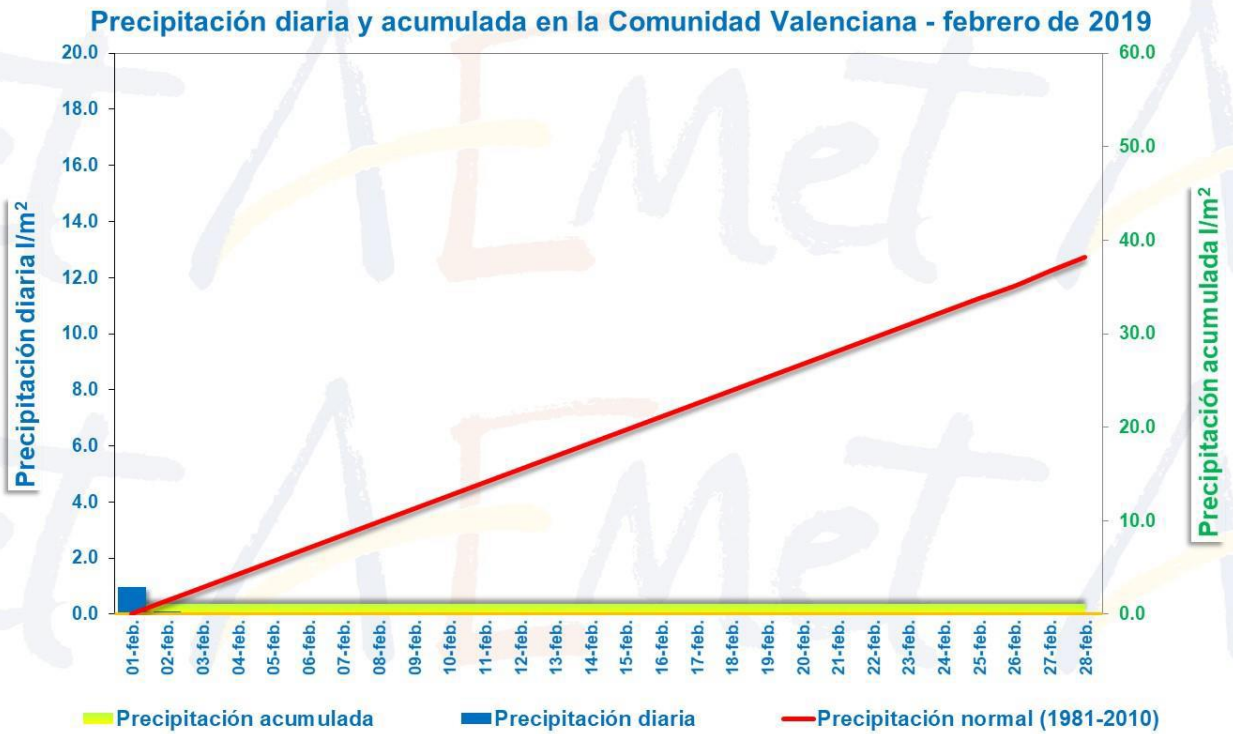

Figura 4. Precipitació diària i acumulada durant el mes de febrer de 2019 a la Comunitat Valenciana.

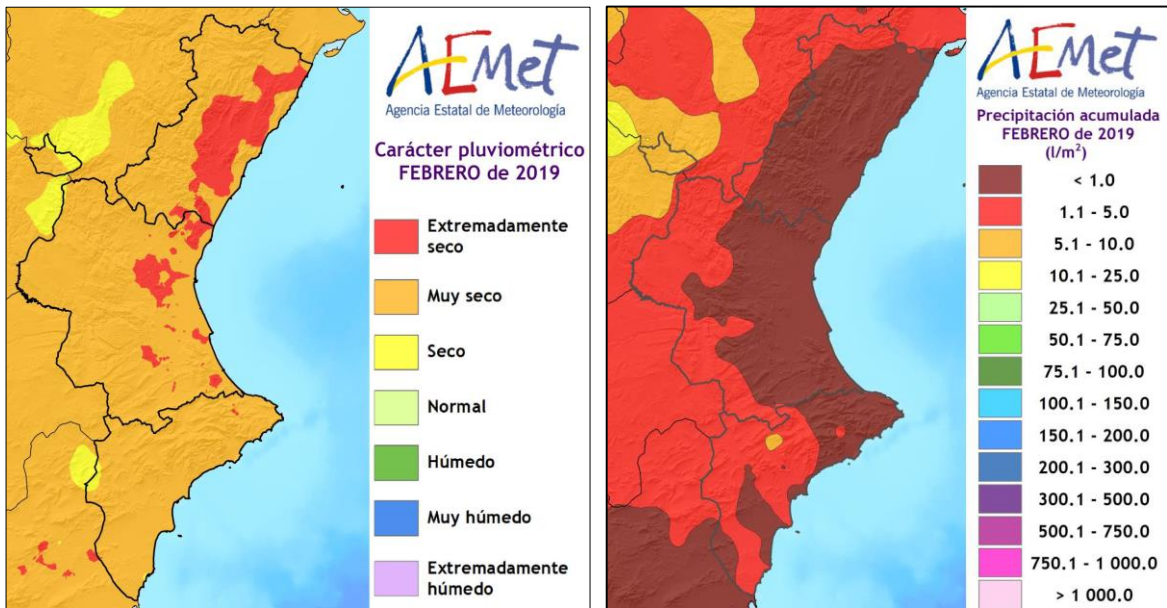

Figura 5. Precipitació acumulada i caràcter pluviomètric del mes de febrer de 2019 a la Comunitat Valenciana

El mes de febrer ha resultat molt sec en el 86% del territori, sec en l'1% i amb caràcter pluviomètric extremadament sec en el 13%, que es correspon amb zones del litoral i prelitoral de Castelló i València.

Cal destacar també el temporal de vent dels dies 2 i 3 de febrer derivat del trànsit de la borrasca Helena des de l'Atlàntic fins al Mediterrani a través del nord de la Península. Les ratxes de vent d'aqueixos dies van ser molt forts a la província de Castelló, es van arribar a registrar 138 km/h en l'aeroport Costa de la Flor del taronger-Castelló, 134 km/h en *Fredes, 122 km/h a Atzeneta del Maestrat, 117 km/h a Morella, 106 km/h a Vilafranca, 103 km/h a Montanejos i 100 km/h a Torreblanca.

Respecte a incendis forestals, s'han comptabilitzat per al mes de gener un total de 24 incendis, valor per davall de la mitjana (28,8 incendis), amb una superfície forestal afectada de 27,47 ha (valor molt per davall de la mitjana mensual, que està en 80,54 ha).²

DADES ESTADÍSTIQUES

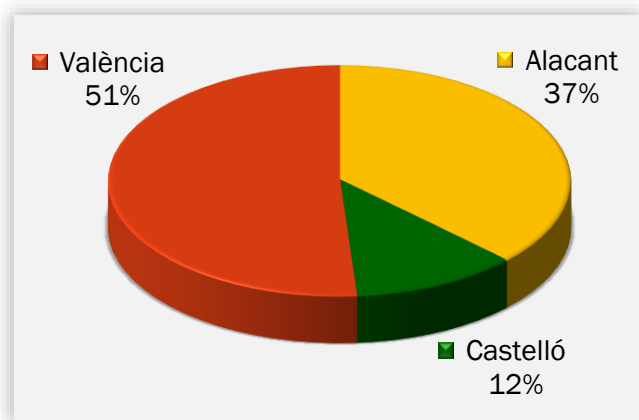
VALORS ACUMULATS

A la taula 1 i en els gràfics 1 i 2 es realitza un desglossament detallat del nombre d'incendis i la superfície afectada acumulada en l'any 2019 per províncies.

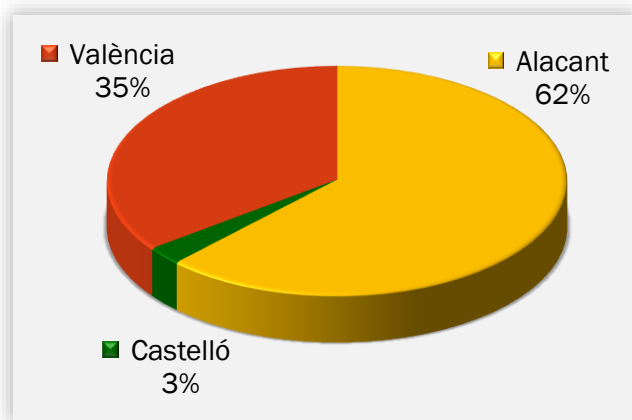
Província	Nombre	Superfície afectada Ha				
		Superfície rasa			Arbrada	Total
		Canyar	Altres rases	Total rasa		
Alacant	16	1,12	18,06	19,18	2,03	21,21
Castelló	5	0,03	0,03	0,06	0,82	0,88
València	22	5,18	5,44	10,61	1,38	11,99
Total	43	6,33	23,52	29,84	4,23	34,07

**Taula 1. Nombre d'incendis i superfície afectada per tipus i províncies
Acumulat des de gener de 2019**

² Les dades són provisionals. Qualsevol variació en el còmput es veurà reflectida en el següent número del butlletí.

Gràfic 1. Nombre d'incendis en percentatge

Gràfic 2. Superfície afectada en percentatge

La província més destacada quant al nombre d'incendis és la de València, amb 14 incendis, seguida d'Alacant, amb 7 i Castelló amb 3. La província amb major superfície és, no obstant això, la d'Alacant amb 20,51 ha, seguida de valència, amb 6,30 ha i Castelló, amb únicament 0,66 ha afectades.

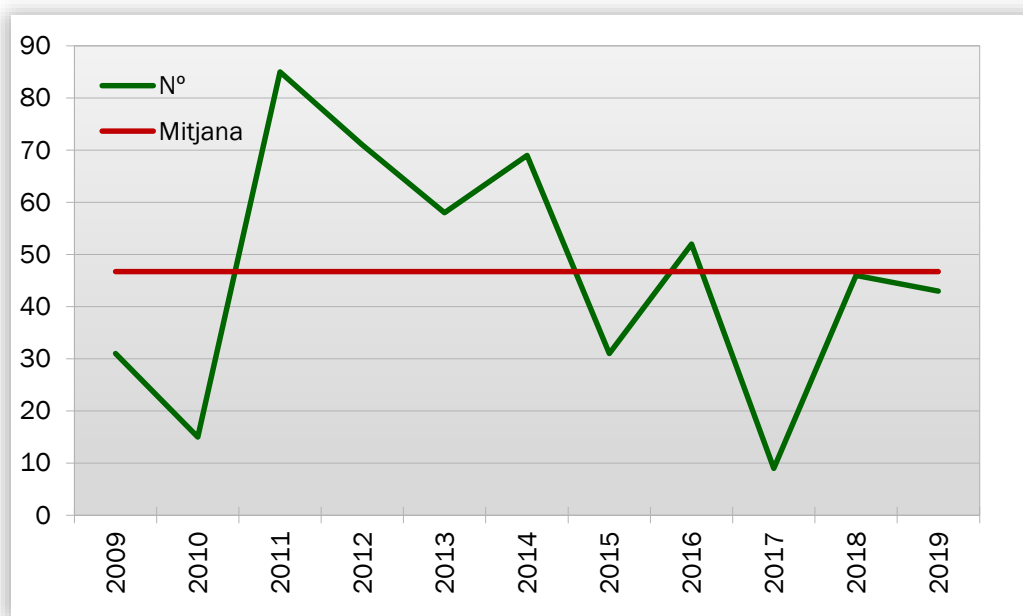
COMPARACIÓ AMB ELS VALORS MITJANS

Els valors acumulats a 28 de febrer per a l'últim decenni es detallen en la Taula 2. En el que portem de 2019 s'han produït 43 incendis, valor lleugerament per davall de la mitjana (47 incendis), amb una superfície afectada de 34,07 ha, molt per davall de la mitjana (231,92 ha).

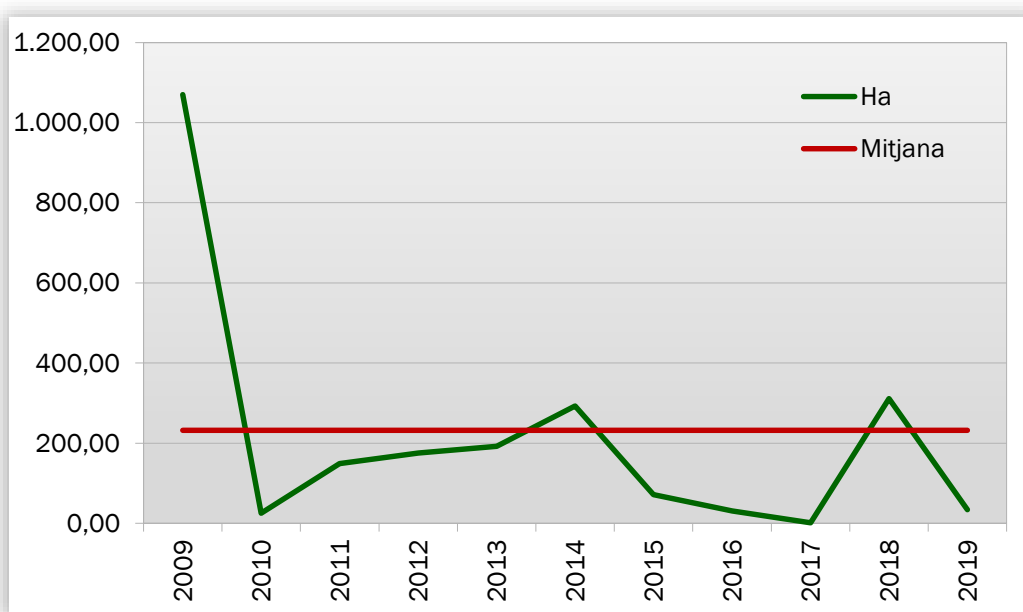
Any	Nº	Superfície
2009	31	1.070,06
2010	15	25,08
2011	85	149,15
2012	71	175,03
2013	58	192,24
2014	69	293,12
2015	31	71,45
2016	52	30,48
2017	9	1,62
2018	46	310,99
2019	43	34,07

Taula 2. Nombre i superfície acumulats en el mateix període analitzat

En els gràfics 3 i 4 es mostra l'evolució del nombre d'incendis i superfície afectada en el període d'estudi (gener) en l'últim decenni, en comparació amb el valor mitjà.

Gràfic 3: Evolució n° d'incendis en comparació amb el valor mitjà

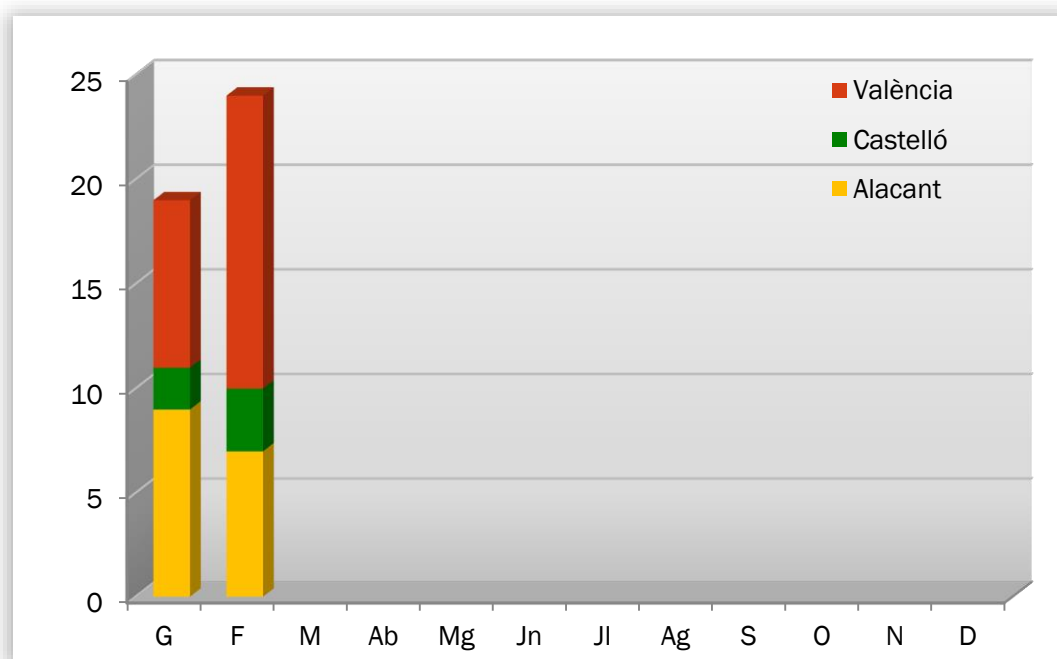
Gràfic 4: Evolució de la superfície afectada en comparació amb el valor mitjà

EVOLUCIÓ MENSUAL: NOMBRE

L'evolució mensual del nombre d'incendis es representa a través d'una taula numèrica en la qual es recullen els valors per a cada província, i el total de la Comunitat Valenciana (taula 3), juntament amb dos diferents representacions gràfiques, una de valors acumulats per províncies i una altra de comparació amb la mitjana dels últims 10 anys (gràfics 5 i 6).

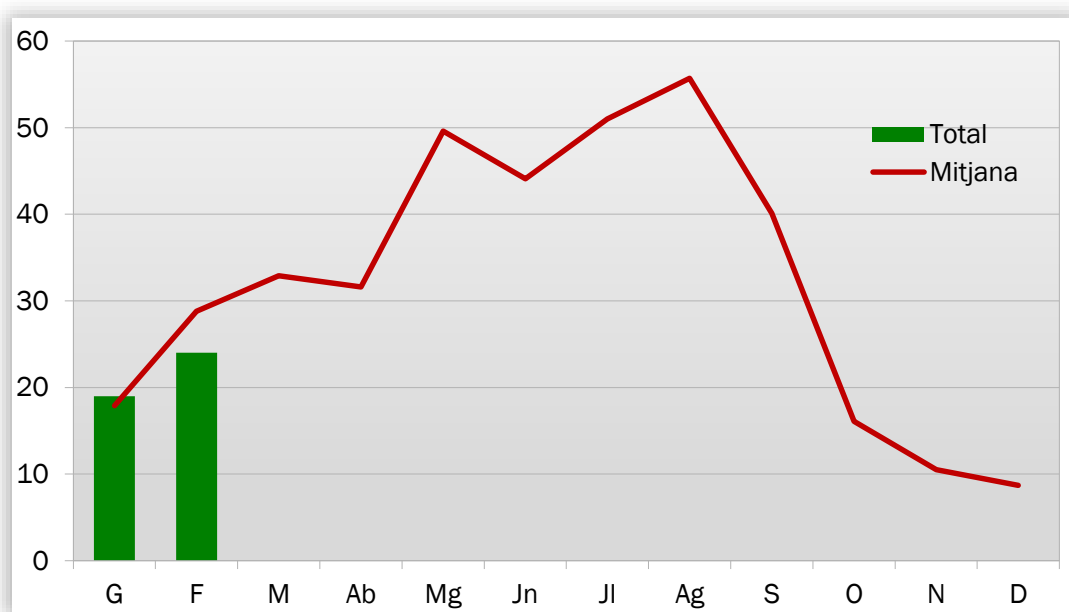
Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	9	2	8	19
Febrer	7	3	14	24
Març	0	0	0	0
Abril	0	0	0	0
Maig	0	0	0	0
Juny	0	0	0	0
Juliol	0	0	0	0
Agost	0	0	0	0
Setembre	0	0	0	0
Octubre	0	0	0	0
Novembre	0	0	0	0
Desembre	0	0	0	0
TOTAL	16	5	22	43

Taula 3. Evolució mensual del nombre d'incendis (2019)

Gràfic 5: Nombre d'incendis per mesos i províncies

Durant el mes de febrer s'han registrat 7 incendis a la província d'Alacant, 3 en la de Castelló i 14 en la de València. Com ja s'ha comentat, el global està per davall dels valors mitjans.

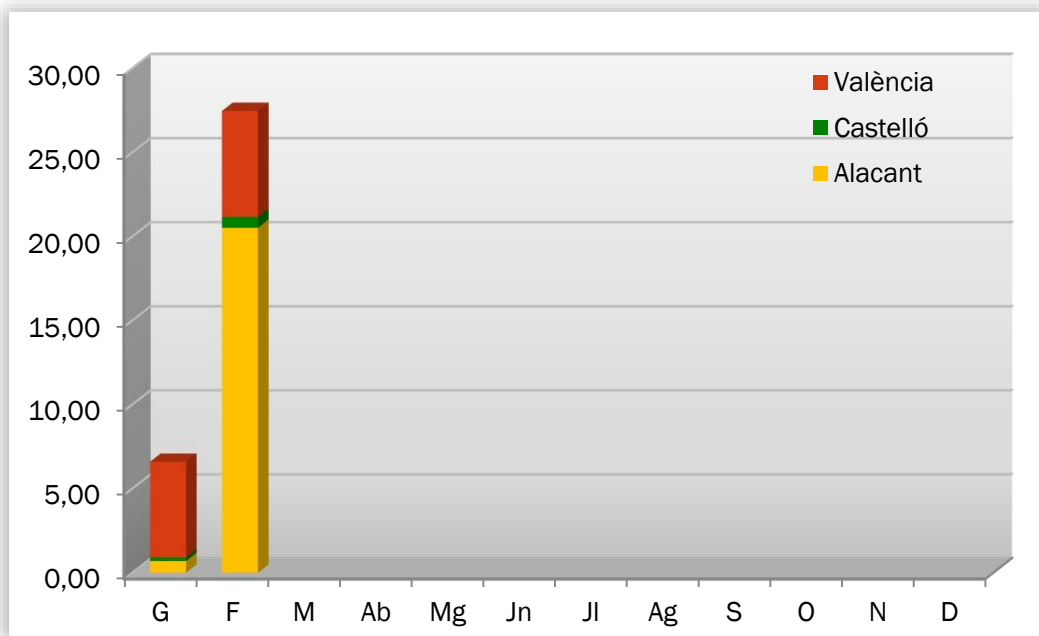
Gràfic 6: Nombre d'incendis per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni

EVOLUCIÓ MENSUAL: SUPERFÍCIE AFECTADA

L'estudi de l'evolució mensual de la superfície afectada segueix una estructura similar a la ja descrita en l'apartat referit al nombre, si bé en la comparació amb els valors mitjans, donades les grans diferències de valors, s'ha utilitzat una escala logarítmica (gràfic 8).

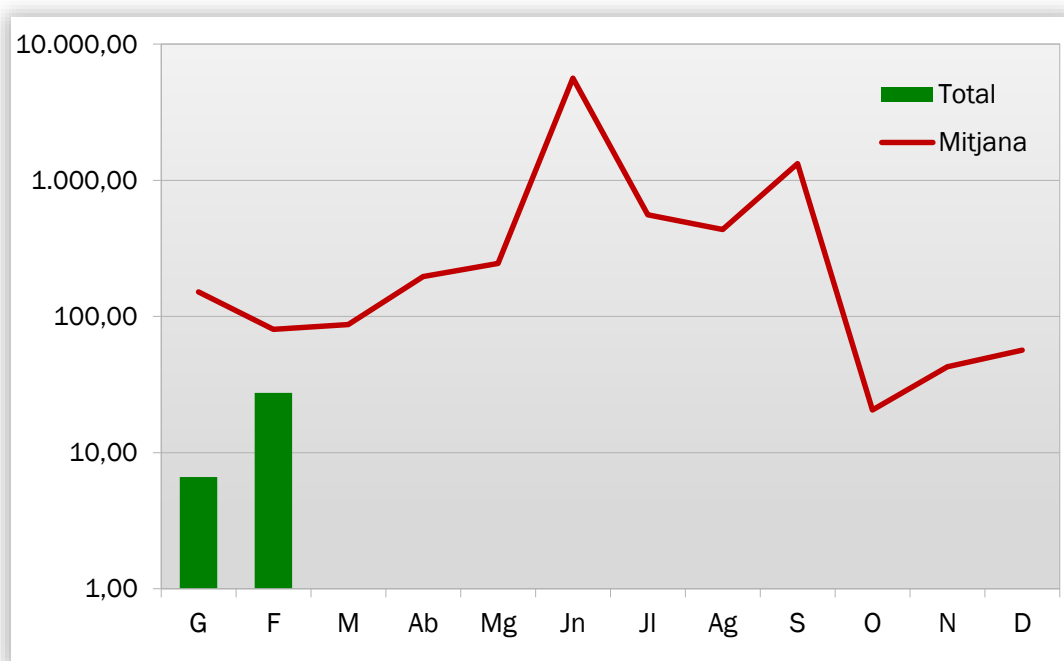
Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	0,69	0,22	5,69	6,60
Febrer	20,51	0,66	6,30	27,47
Març	0,00	0,00	0,00	0,00
Abril	0,00	0,00	0,00	0,00
Maig	0,00	0,00	0,00	0,00
Juny	0,00	0,00	0,00	0,00
Juliol	0,00	0,00	0,00	0,00
Agost	0,00	0,00	0,00	0,00
Setembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Octubre	0,00	0,00	0,00	0,00
Novembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Desembre	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	21,21	0,88	11,99	34,07

Taula 4: Evolució mensual de la superfície afectada (2019)

Gràfic 7: Superfície afectada per mesos i províncies

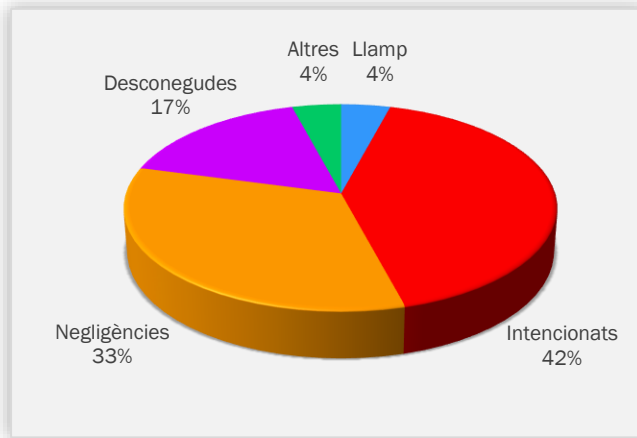
Durant el mes de febrer de 2019 s'han vist afectades per incendis 20,51 ha de terreny forestal a la província d'Alacant, 0,66 ha en la de Castelló, i 6,30 ha en la de València. En conjunt, com ja s'ha comentat, aquesta superfície està per davall de la mitjana de l'últim decenni (80,54 ha).

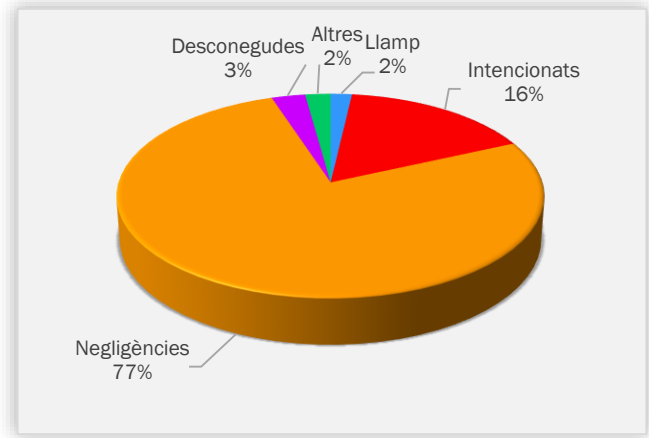
Gràfic 8: Superfície afectada per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni

ANÀLISI DE LES CAUSES

L'estudi de les causes s'ha realitzat a partir dels percentatges en número i en superfície afectada, per al total de la Comunitat Valenciana el mes de febrer i en l'acumulat del 2019.

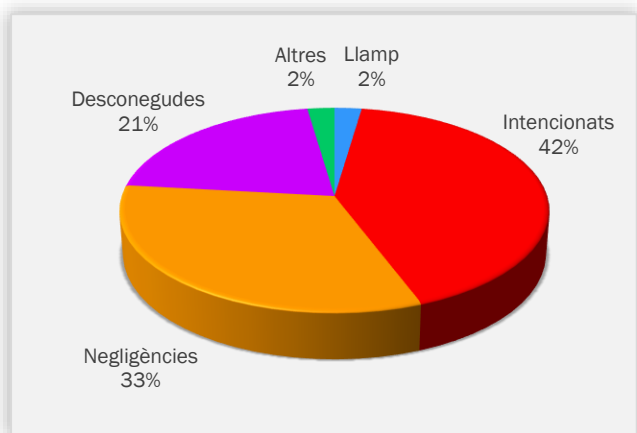

Gràfic 9: Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Febrer 2019

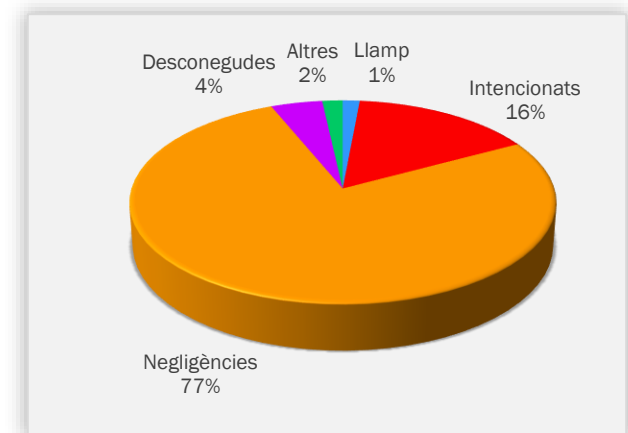

Gràfic 10: Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Febrer 2019

El mes de gener s'han produït, en el conjunt de la Comunitat Valenciana, 1 incendi per raig, 10 intencionats, 8 per negligències, 4 per causes desconegudes o en investigació i 1 per altres causes. Els incendis per raig van afectar un total de 0,50 ha, els intencionats van afectar 4,52 ha, els ocorreguts per negligències, a 21,06 ha, els de causes desconegudes o en investigació a 0,79 ha, i els d'altres causes a 0,60 ha.

Gràfic 11: Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Acumulat 2019

Gràfic 12: Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Acumulat 2019

RELACIÓ COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE

Data	Municipi	Sup (ha)	Causa	Paratge	Província
1-feb.-19	La Pobla del Duc	0,3000	1	Camí Molí	VALÈNCIA
1-feb.-19	La Pobla del Duc	0,2841	1	Camí Molí	VALÈNCIA
1-feb.-19	El Castell de Guadalest	0,0020	1	CV-755	ALACANT
2-feb.-19	Confrides	19,5000	2	Foya Ampla	ALACANT
2-feb.-19	Gandia	0,5000	1	Paiporta (Marjal de Gandia)	VALÈNCIA
2-feb.-19	Villalonga	3,0000	1	Río Serpis	VALÈNCIA
3-feb.-19	Sierra Engarcerán	0,6000	4	Mas de Agut	CASTELLÓ
3-feb.-19	El Castell de Guadalest	0,0050	1	CV-755	ALACANT
3-feb.-19	Palma de Gandía	0,7200	2	Santa Ana	VALÈNCIA
3-feb.-19	Benicarló	0,0300	2	Desembocadura del río seco	CASTELLÓ
4-feb.-19	Llíria	0,0080	1	Les Traveses	VALÈNCIA
5-feb.-19	Requena	0,0650	3	Barranco de Rozaleme	VALÈNCIA
5-feb.-19	El Pinós/Pinoso	0,225	2	El Rodriguillo	ALACANT
13-feb.-19	Alzira	0,200	1	Bco Tora	VALÈNCIA
13-feb.-19	Guardamar del Segura	0,002	3	Dunas de Guardamar	ALACANT
14-feb.-19	Carcaixent	0,125	1	Argoleches (Riu Xuquer)	VALÈNCIA
18-feb.-19	Buñol	0,100	1	La Font de la Condesa	VALÈNCIA
19-feb.-19	Orxeta	0,080	2	Alfisot	ALACANT
22-feb.-19	L'Olleria	0,100	2	El Llavador	VALÈNCIA
23-feb.-19	Zarra	0,300	2	Rasmal	VALÈNCIA
24-feb.-19	Sant Jordi/San Jorge	0,025	3	La Mare de Deu	CASTELLÓ
25-feb.-19	Buñol	0,100	2	La Cabrera	VALENCIA
27-feb.-19	Aielo de Rugat	0,500	0	Barranc dels Corralets	VALÈNCIA
28-feb.-19	Xixona/Jijona	0,700	3	Ptda. Barranc	ALACANT

Codis de causes

- (0) Llamp
- (1) Intencionats
- (2) Negligències
- (3) Desconeguda/Investigació
- (4) Altres

COMPORTAMENT OBSERVAT DEL FOC

Al llarg del mes de febrer els incendis més freqüents que han tingut lloc han involucrat a models de combustible amb abundant presència de canyes i canyís. Combustibles continus i amb abundància d'elements fins. Aquest fet ens indica que els combustibles fins i mitjans es trobaven amb una disponibilitat alta, principalment en les hores centrals del dia.

Imatges 1 i 2. Incendi el Pinós (05/02/2019) i incendi Xixona (28/02/2019). Font: Servei Prevenció Incendis Forestals

Quan a més de la disponibilitat i continuïtat del combustible hem tingut velocitats de vent elevades i/o pendent a favor s'han donat incendis amb major entitat, amb velocitats de propagació notables, amb algun salt de foc a escassa distància en la direcció d'avanç del cap i afectació més o menys puntual a l'estrat arbori, com va ocórrer en l'incendi de Confrides.

Imatge 3. Incendi de Confrides (02/02/2019). Incendi que va realitzar carreres en plena alineació amb intensitats i velocitats de propagació notables de manera puntual. Font: AVSRE

COMPORTAMENT ESPERAT DEL FOC

A partir del seguiment de l'estat de la humitat dels combustibles vius mitjançant mostreig, s'ha elaborat la següent taula que mostra els últims valors mitjans del contingut d'humitat de les espècies més representatives de la Comunitat Valenciana (dades del mes de febrer). S'observa que excepte *Q. *ilex* i *Q. *coccifera* que presenten valors secs, la resta d'espècies tenen valors normals i humits malgrat l'escassa precipitació acumulada. Això pot atribuir-se principalment a dos factors; el primer relacionat amb la influència de la precipitació horitzontal que no es reflecteix en els valors de precipitació acumulada registrada per les estacions meteorològiques, però sí que intervé positivament en el contingut d'humitat del combustible i un segon factor relacionat amb la fenologia de les espècies vegetals, la majoria de la quals es troben en fases de floració i *brotación amb el consegüent augment en la turgència de les mateixes (no és el cas, per exemple de *Q. *coccifera* que retarda el seu *brotación fins a finals de primavera).

A pesar que els valors mesurats del contingut d'humitat es troben majoritàriament en els llistats d'humit i normal, sí que s'aprecia un descens constant de manera generalitzada en el contingut d'humitat del combustible des del mes de desembre fins a l'actualitat.

Especie	Extr. Seco	Muy Seco	Seco	Normal	Húmedo	Muy Húmedo
<i>Cistus albidus</i>				■		
<i>Erica multiflora</i>					■	
<i>Juniperus oxycedrus</i>				■		
<i>Pinus halepensis</i>				■		
<i>Quercus coccifera</i>			■			
<i>Quercus ilex</i>			■			
<i>Rosmarinus officinalis</i>					■	
<i>Ulex parviflorus</i>				■		

Taula 1. Valors del contingut d'humitat de les espècies estudiades en la Comunitat el mes de febrer

Basant-nos en el comportament del foc observat i la baixada en el contingut d'humitat dels combustibles podem extraure que, si existeixen ignicions en el territori de la Comunitat baix un episodi de fort vent, poden esperar-se incendis que afecten l'estrat herbaci i de matoll en qualsevol alineació. Amb alineacions plenes i càrregues de combustible moderades/altes existirà la possibilitat d'afectació a l'estrat arbori, juntament amb l'emissió de salts de foc que generaran focus secundaris ja que els combustibles fins estaràn disponibles.

NOTÍCIES I DIVULGACIÓ

DECRET RELATIU A L'ÚS FESTIU-RECREATIU DEL FOC

El passat 25 de febrer es va publicar en el DOGV el Decret 21/2019 de 15 de febrer, del Consell, pel qual es modifica el Decret 148/2018, de 14 de setembre, del Consell, pel qual es modifica el Decret 98/1995, de 16 de maig, del Govern Valencià, i pel qual s'aproven les normes de seguretat en prevenció d'incendis forestals a observar en l'ús festiu-recreatiu del foc en sòl forestal, confrontant o amb una proximitat inferior a 500 metres de terreny forestal.

<http://www.dogv.gva.es/va/disposicio?sig=001811/2019&&L=1>

XVIII JORNADA DE PORTES OBERTES SOBRE EMERGÈNCIES I SEGURETAT PÚBLICA

El 23 de febrer va tindre lloc la XVIII Jornada de Portes Obertes sobre Emergències i Seguretat Pública, a Vila-real. La Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural va estar present i va poder mostrar a la societat part del treball que exerceix el seu personal.

Imatge 4. XVIII Jornada de Portes Obertes sobre Emergències i Seguretat Pública. Font: Unitat Tècnica-902